

Eesti mereplaneeringu seire raames viis Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakond läbi 8 valdkondlikku fookusgrupi intervjuud, kokku 43 inimesega perioodil 18.10.2023-17.01.2024.

Valdkonnad: planeerimine, kalandus ja vesiviljelus, taristu, turvalisus, looduskaitse ja maavarad, kultuur, transport

Osalejad: Elering, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Kaitsevägi, Kaitseministeerium, Keskkonnaamet, Kliimaministeerium, Muinsuskaitseamet, Politsei ja Piirivalveamet, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Siseministeerium, Terviseamet, Transpordiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Eesti mereala planeeringu (EMP) asjakohasus:

- EMP oluline visiooni vaates
- EMP (üldjoontes) asjakohane
- EMP annab tuge ja on oluline tööriist kontrolliks (tegevusloa taotlus, suunised ja tingimused)
- Mereala on planeeringuga nn lukus

Uued tegevused ja teemad mis kaasnenud EMP rakendamisega:

- Loamenetlusi palju juurde tulnud
- Vastutusvaldkondade muutused
- Julgeolek, merevõrkude turvalisus
- Taastuvenergeetika areng ja selle mõju merepõhja terviklikkusele
- Kalavarude vähenemine
- Kavas riigi poolt valmistada ette vesiviljelusala
- Vesiviljelus ja veekogude hea seisundi saavutamine

Vähem tähelepanu saanud valdkonnad:

- Maavarade kaevandamine merealal
- Kalapüük, reservad ja teadmata tulevik
- Kaablite paigalduse ja kasutamisaegne tegelik mõju

- Hübriidoht, taristu kaitse, mis on tuulepargi omaniku ja mis riigi vastutus/kohustus
- Riigil puudub selge nägemus, kui palju meretuuleparke vaja 10, 20, 30 a pärast. Kuidas hinnata nende koosmõju?
- Sadamad ja rannajoone muutmine. Õiguslik segadus, erinevad tasemed

Teemad, mis EMP puudu või vähem käsitletud:

- Väärtuslikud merealad ja maavarad
- Kaitsealad, sh uued kaitsealad
- Tehissaared
- Füüsiline julgeolek, omaniku kohustused ja vastutus
- Ankrualadel tegevused
- Erasadamad
- Kliimamõjud
- Vesiviljelusalad

Erasektori huvi:

- Traalpüügi jätkumise huvi traditsioonilistel aladel
- Arendaja – tegelik arendaja vs projekti ettevalmistaja?
- Arendajate leidlikkus ehk JOKKitamine. Nt väikesadam ilma sõiduteeta, kas on muul vs kivid kuhjas

Rahvusvaheline tasand:

Palju erinevaid koostöövorme, organisatsioone ja ühinguid, milles erinevad ametkonnad osalevad. Nt EU ühtne kalanduspoliitika, Baltic Wind Connector, BEMIP, navigatsioonivabadus, HELCOM, UNESCO veealuse kultuuripärandi kaitse jne.

EMP visiooni järgimine:

- Riiklik eesmärk ühtse suunana, igal tasandil
- Kõik oleksid teadlikud ja kaasatud

- Kõik osapooled peavad saama arendada ja koos eksisteerida
- Kuidas luua majanduslikku ja ökoloogilist kasu taristuprojektidega
- Kooskasutus
- Väikesadamate ehitus

Peamised väljakutsed:

- Kui palju tuuleparke ja tuulikuid mahub
- Tuulikud maismaa vs meri
- Sadamate ringmajandus ja kooskasutus
- Kliimamuutused ja muutuvad elupaigad
- Kaitsealad
- Vastutus ja julgeolek
- Mehitamata mereliiklus
- Merepõhja geoloogia ja elustik
- Õigusruum – millised on õigused kellelgi kusagil midagi teha

Kokkuvõtteks:

- Hea töövahend ja üldjuhul asjakohane
- Tänapäevane maailm teine kui oli planeeringu koostamise ajal
- Teadmatus, kas ja kuidas tegelikult realiseerub, mis mõjud avalduvad